

INTERNET - HÀNH LANG MỚI CHO NHỮNG NGƯỜI LAO ĐỘNG VÀ NHỮNG THỜI CƠ MỚI CHO TỔ CHỨC HIỆP HỘI THƯƠNG MẠI PHẦN LAN

SARI AALTO-MATTURI. The Internet: the new workers' hall. The Internet and new opportunities for the Finnish Trade Union movement. *The Journal of Labor and Society* - 1089-7011, Vol. 8, June 2005, p. 469-481.

VŨ HẠNH^(*)
lược thuật

Cuộc cách mạng thông tin diễn ra sôi động đang tác động sâu sắc, làm thay đổi mọi hoạt động kinh tế - xã hội của tất cả các nước trên thế giới và đưa nhân loại sang một bước chuyển mới trong thế kỷ XXI. Làm thế nào để công nghệ thông tin đến với tất cả những người dân lao động? Ở bài này, tác giả phân tích những thách thức và những cơ hội mà công nghệ thông tin mang lại cho các tổ chức hiệp hội thương mại và các tổ chức phi chính phủ (NGOs); đặc biệt nhấn mạnh vấn đề làm thế nào để sử dụng công nghệ thông tin và truyền thông để làm mạnh thêm việc tương tác thông tin (trao đổi thông tin hai chiều), để tăng tính cộng đồng và tính dân chủ trong các thành viên của tổ chức hiệp hội thương mại.

Những cơ hội mà Internet mang lại cho Tổ chức hiệp hội thương mại

Trong phần đầu bài viết, tác giả nêu lên những cơ hội mà Internet mang lại cho tổ chức hiệp hội thương mại. Theo tác giả, ngày nay, những cơ hội mà công nghệ thông tin và truyền thông (Information and Communication Technology - ICT) mang lại đang được bàn luận rộng rãi trong xã hội và ở NGOs.

Mặc dù nối mạng (đúng như tên của nó) là một phương tiện giao tiếp tương tác (hai bên cùng thông tin cho nhau), nhưng nó chủ yếu được sử dụng như kênh thông tin một chiều - đó là cung cấp thông tin cho Tổ chức hiệp hội thương mại. Mục tiêu của tổ chức này là sử dụng mạng để đẩy mạnh và củng cố khả năng hoạt động trong tổ chức, khi

^(*) NCV Viện Thông tin KHXH.

đó, các tổ chức hiệp hội thương mại cần bắt đầu phát triển các mô hình để nối mạng và thảo luận về những tác động hay những ảnh hưởng của nó. Nối mạng cần phải là một phần trong toàn bộ hoạt động của tổ chức. ICT có sự kết nối tự nhiên với một phần của các hoạt động chồng chéo của tổ chức hiệp hội thương mại như: cung cấp thông tin, lưu trữ thông tin, tương tác (trao đổi thông tin hai chiều), các dịch vụ thành viên, sự dân chủ và tham gia của các thành viên, tính cộng đồng, vấn đề nghiên cứu và thu thập thông tin, những hoạt động thực tế của tổ chức thương mại, vấn đề đào tạo, những ảnh hưởng xã hội và việc tuyển nhân viên mới cũng như sự đoàn kết trong công việc.

Từ những tác động qua lại với các hoạt động của tổ chức thương mại, tác giả nhận định, Internet và thư điện tử đã trở thành một cách thức mang lại nhiều lợi nhuận và nhanh chóng cho các nhà tổ chức, mở rộng thành viên ở những nơi làm việc, có được các phương tiện truyền thông và những nhóm quan trọng khác như trường học và các nhà chức trách.

Cung cấp thông tin trên mạng đã có một vai trò đặc biệt quan trọng trong các tình huống thương lượng và đình công nơi mà những thông tin được yêu cầu một cách liên tục. Nối mạng còn là phương thức mang lại sự trong sáng hơn cho các hoạt động của Tổ chức hiệp hội thương mại. Bởi vì, tất cả mọi người đều có được thông tin chứ không phải chỉ là một vài người bên trong tổ chức hiệp hội thương mại. Thêm nữa, thông tin mở và rõ ràng cũng có thể làm tăng thêm lòng tin, vì người nhận thông tin có cơ hội để kiểm tra thông tin mà họ vừa nhận được thông qua các trang web của những

nhóm khác nhau.

Tác giả cho biết, Internet còn tạo ra những cơ hội tuyệt vời cho việc dự trữ thông tin. Khi thông tin mạng đã được phát triển thì các phương tiện truyền thông và các dịch vụ thành viên cũng thay đổi một cách rõ ràng. Những giải đáp bằng thư hoặc điện thoại giảm bớt, thay vào đó người ta tìm những câu trả lời cho các câu hỏi thường ngày trên các trang web. Lưu trữ thông tin mang lại nhiều thuận lợi cho các nhà quản lý. Họ có thể dễ dàng tập hợp thông tin về các vấn đề đang xảy ra mà nhiều người có liên quan đang cần, điều này không thể có được bằng các phương tiện khác. Ví dụ như những thông tin về việc dự thừa công nhân, trách nhiệm xã hội của các công ty, những yêu cầu và chỉ dẫn về hoạt động của họ...

Với tư cách là phương tiện lưu trữ thông tin, Internet cung cấp thông tin trong lĩnh vực lịch sử. Chúng ta có thể quay lại quá khứ trên mạng và tìm kiếm những thông tin về các dự án, các sự kiện diễn ra trước đó nhiều năm. Thậm chí, Internet còn có khả năng lưu trữ các sự kiện lịch sử xa hơn nữa của hiệp hội thương mại. Các trang Web chứa đựng thông tin về quá khứ và truyền thống của tổ chức hiệp hội thương mại có thể giúp cho các trường đại học và trung học có thể truy cập để có thông tin một cách dễ dàng.

Theo tác giả, truyền tin qua mạng trở thành một công cụ và phương tiện hợp lý cho các hoạt động của các tổ chức phi chính phủ và hoạt động của mọi người như các tổ chức hiệp hội thương mại. Internet tạo ra các kênh để thảo luận, thu thập thông tin, chuẩn bị cho các vấn đề, các sự kiện và đưa ra ý kiến.

Cụ thể hơn, về các tổ chức hiệp hội thương mại Phần Lan, tác giả cho biết, đối với một tổ chức mà chỉ có vài nghìn thành viên hoạt động trải khắp đất nước Phần Lan thì trước đây cơ hội cho việc đối thoại là rất hạn chế. Các thành viên ít có cơ hội để trao đổi quan điểm và kinh nghiệm với các thành viên khác hoặc những người lao động làm việc ở những cơ sở khác nhau trên khắp đất nước. Nổi mạng đã tạo ra cơ hội trao đổi thông tin (tương tác thông tin), và vì thế đã làm tăng ý thức của các thành viên về việc mình là một thành viên của hiệp hội thương mại.

Việc trao đổi thông tin (tương tác thông tin) hiệu quả hơn cũng còn tạo cơ hội để tăng tính dân chủ giữa các thành viên trong tổ chức. Thông tin từ các thành viên có thể được thu thập từ các cuộc hội thảo hoặc các câu hỏi điều tra và các cuộc thăm dò dư luận. Thông qua mạng Internet người ta cũng có thể, với tư cách là các thành viên của hiệp hội, đưa ra những ý kiến của cá nhân mình xung quanh công việc. Những cơ hội mới trong việc tham gia vào hiệp hội thương mại, trao đổi thông tin và việc làm tăng thêm tính dân chủ đều là những cách thức để làm tăng tính cộng đồng. Theo tác giả, thậm chí, thông qua mạng có thể đánh giá được một thành viên của hiệp hội và làm cho thành viên đó trở thành trọng tâm của tổ chức này.

Về cơ hội mà Internet mang lại, tác giả cho biết thêm, hiện nay đã có những tổ chức hoạt động không có văn phòng hoặc không có đội ngũ nhân viên làm việc. Thực tế này cho thấy, một tổ chức hiệp hội thương mại hoạt động chủ yếu phải thông qua Internet. Tổ chức có thể tuyển nhân viên mới và đề xuất công việc cho các thành viên, tổ chức các cuộc

họp và đưa ra các quyết định thông qua Internet. Tác giả khẳng định, hầu hết các tổ chức hiệp hội thương mại ở Phần Lan hiện nay đang sử dụng phương thức hoạt động này, và mức độ của nó đang được tăng dần lên. Những cuộc họp thường xuyên có thể được sắp xếp trên mạng, các văn bản của cuộc họp có thể được tìm thấy trên mạng hoặc được gửi bằng thư điện tử, các thành viên có thể gửi câu hỏi và nhận được câu trả lời bằng thư điện tử. Các công việc hằng ngày có thể được đề xuất trên Internet và theo cách này càng có nhiều thời gian để quan tâm, giải quyết các vấn đề khác phức tạp hơn. Internet cũng được sử dụng trong việc tuyển các thành viên mới trong tổ chức hiệp hội thương mại. Song, việc làm này còn gặp một số trở ngại và không đạt được kết quả như mong muốn.

Đào tạo qua mạng cũng là một lĩnh vực đã được thảo luận và sử dụng nhiều trong các tổ chức hiệp hội thương mại ở Phần Lan. Hiện nay, họ đang có một vài dự án để phát triển lĩnh vực này. Đào tạo qua mạng mang lại những cơ hội tốt (có tính chất cải thiện) để cân bằng giữa những yêu cầu của công việc, chi phí và cuộc sống gia đình.

Như vậy, những cơ hội mà Internet mang lại cho các tổ chức hiệp hội thương mại là rất lớn. Tác giả cho biết, mặc dù đối với các nước đang phát triển, sự bất bình đẳng trong việc phát triển ICT còn là vấn đề đáng quan tâm, song Internet có thể là phương tiện duy nhất để cho mọi người thấy được sự áp bức và những vi phạm nhân quyền ở các nước đó và kêu gọi sự quan tâm của cộng đồng quốc tế. Internet tạo ra kênh thông tin tuyệt vời để trao đổi và có được thông tin về sự đoàn kết, tính dân

chủ trong công việc.

Những thách thức đối với hoạt động của tổ chức hiệp hội thương mại

Ngoài những thuận lợi mà Internet mang lại như cung cấp thông tin và các dịch vụ cho các thành viên của một tổ chức phi chính phủ, cũng như tổ chức hiệp hội thương mại, mạng còn là những thách thức đối với hoạt động của các tổ chức này.

Thứ nhất là khi mạng lưới đại diện mỏng do phân chia công việc thành các bộ phận nhỏ thì rất ít người lao động gặp gỡ thường xuyên được người đại diện ở chính nơi làm việc của họ. Khi các cộng đồng làm việc trở nên lỏng lẻo và kém bền vững, hay khi các thành viên không liên kết với các mạng lưới của Tổ chức hiệp hội thương mại thì việc quản lý và hiệu quả công việc sẽ bị giảm sút. Lấy ví dụ từ các cuộc điều tra từ Phần Lan, tác giả đã làm rõ nhận định trên.

Thứ hai là làm thế nào để thoả mãn được những mong muốn và cách đánh giá khác nhau giữa các thành viên trong tổ chức về việc họ mong muốn gì từ tổ chức của họ. Theo nhận định của tác giả, có những thành viên mong muốn tổ chức hiệp hội thương mại của họ duy trì các kênh thông tin và phương tiện làm việc truyền thống như: dịch vụ điện thoại, những cuộc gặp mặt trực tiếp và thông tin qua các tạp chí. Có các thành viên mong muốn tổ chức của họ chuyển tất cả các dịch vụ và thông tin của họ lên mạng, và muốn tổ chức cung cấp thông tin và dịch vụ lên Internet một cách hiệu quả.

Thứ ba là liệu các tổ chức hiệp hội thương mại có khả năng sử dụng ICT để làm tăng sức mạnh nội lực của tổ chức

và củng cố hoạt động hay không? Lấy dẫn chứng từ Tổ chức hiệp hội thương mại Phần Lan, tác giả cho biết đã có sự giảm sút về hoạt động của tổ chức này. Khoảng 10% số thành viên là những thành viên hoạt động tích cực. Tuy nhiên, cường độ làm việc có vẻ như lại bị giảm trong những năm gần đây.

Thứ tư là kỹ năng thực tế và cách nhìn nhận đánh giá về công nghệ ICT. Tác giả cho biết, đây có thể là thách thức chính trong việc sử dụng ICT. Sử dụng ICT đòi hỏi phải thành thạo, kể cả trong khai thác thông tin cũng như trong việc tạo ra thông tin và các dịch vụ trên mạng. Có nghĩa là, công nghệ thông tin mới không phải chỉ là những cơ hội nếu bản thân công nghệ này gây nên một cảm giác sợ hãi và xa lạ đối với người sử dụng khi kiến thức thực tế của họ không nhiều. Thêm nữa, sự phát triển văn hoá mạng cũng sẽ giải quyết được vấn đề: khi liên lạc qua mạng, ngôn ngữ mà giới trẻ được dùng một cách thoải mái và ít trang trọng.

Theo tác giả, điều kiện tiên quyết để sử dụng phương tiện liên lạc qua mạng một cách có hiệu quả nhất đó là tất cả các thành viên của tổ chức phải biết vào mạng (lấy và đưa thông tin lên mạng). Kết quả cho thấy, chỉ có 2/3 số thành viên làm được việc đó, 1/3 còn lại vẫn thờ ơ với việc khai thác mạng. Để giải quyết vấn đề này, trong tổ chức hiệp hội thương mại Phần Lan đã khuyến khích các thành viên sử dụng Internet và thư điện tử ở nơi làm việc.

Thứ năm là vấn đề về quá tải thông tin. Những câu hỏi (những thách thức) mà tác giả đưa ra là: Làm thế nào để các thành viên có thể tìm thấy những thông tin mà họ cần từ khối lượng lớn

thông tin đang được lưu trữ? Làm thế nào để chúng ta có thể đảm bảo rằng thông tin đó đến được với những người đang cần? Làm thế nào để dịch vụ mạng của chính các tổ chức hiệp hội thương mại được mọi người biết đến?...

Thứ sáu là tốc độ và những yêu cầu đối với việc cung cấp và xử lý thông tin, điều này cũng liên quan đến giá cả dịch vụ. Vấn đề mà tác giả đặt ra là, làm thế nào để tất cả các thông tin đang có được phát ra? Ai là người làm công việc trả lời, đưa ra các ý kiến và thảo luận trong suốt 24 giờ? Như vậy là chúng ta cần có một đội ngũ các cán bộ nhân viên có kiến thức và kỹ năng thực tế để làm được việc này.

Kết luận bài viết, tác giả khẳng định, suốt mấy năm qua tổ chức hiệp hội thương mại Phần Lan và các tổ chức phi chính phủ đã có nhiều cuộc thảo luận về việc sử dụng ICT mới. Những trang Web của họ đang trong giai đoạn phát triển ở thế hệ 3 hoặc 4, và sự phát triển tiếp theo của những trang Web này được coi là hết sức quan trọng. Bằng việc tăng cường hợp tác và trao đổi kinh nghiệm, thử nghiệm đổi mới trong kỹ thuật họ đã đạt được những kết quả khả quan. Song có một vấn đề đặt ra là, khối lượng thông tin có được trong mạng là rất lớn, những tin tức đã được cung cấp và được xử lý, nhưng lại thiếu người khai thác và thiếu sự tương tác giữa những người sử dụng.

Khi chúng ta tạo ra những phương

thức hoạt động mới và những cấu trúc mang tính thứ bậc sẽ không tránh khỏi những va chạm về văn hoá và các phương thức hoạt động truyền thống. Vì vậy, vấn đề hết sức quan trọng cho Tổ chức hiệp hội thương mại là làm thế nào để kết hợp giữa các phương thức hoạt động mới mà không làm mất đi giá trị truyền thống của tổ chức.

Công nghệ thông tin mới với các dịch vụ, các kênh thông tin ngày càng trở nên đa dạng hơn. Hầu như tất cả các tổ chức hiệp hội thương mại Phần Lan đều có trang Web của riêng mình. Tuy nhiên, đối với các thành viên của tổ chức và các nhà quản lý thì việc sử dụng thư điện tử trong giao tiếp vẫn còn hạn chế.

Tác giả kết luận rằng, tuy các tổ chức này luôn có các kênh thông tin mới, nhưng không có nghĩa là những kênh thông tin cũ có thể bị ngừng. Ví dụ những cuốn tạp chí vẫn có vai trò quan trọng trong giao tiếp của các tổ chức. Nhưng vấn đề quan trọng hơn là việc liên kết những phương tiện truyền thông cũ và mới với nhau, bởi mỗi phương tiện truyền thông này đều có những thế mạnh riêng của nó.

Như vậy, mạng không chỉ là nơi để có được những thông tin quan trọng, mà còn là nơi để phát huy tính cộng đồng, kết nối liên lạc, để hoà nhập xã hội, để tác động lẫn nhau, để vui vẻ vào thời gian rảnh rỗi, thậm chí còn là nơi dành cho tình bạn. Nơi đó chính là hành lang cộng đồng của những người lao động trong một xã hội dùng mạng.